

A Magyar Nemzeti Bibliográfia CD-ROM már Windows alatt is futtatható

1995 óta jelenik meg CD-ROM-on folyamatosan a Magyar Nemzeti Bibliográfia – Könyvek (MNBK) adatbázis. 1996-tól közös lemezen, de külön adatbázisként ehhez társult a Magyar Nemzeti Bibliográfia – Periodikumok (MNBP). Az 1997/2. számtól a felhasználók már választhattak, hogy DOS vagy Windows operációs rendszer alatt kívánják-e használni az említett adatbázisokat, amelyek változatlanul közös korongon jelentek meg.¹

A DOS alatt mindkét adatbázist továbbra is az Arcanum Databases Kft. (későbbi nevén Arcanum Adatbázis Kft.) által kifejlesztett ARCTIS, Windows alatt pedig friss fejlesztésként a WARCTIS² szöveges visszakereső rendszer kezeli.

1. Az adatbázisok telepítése

A DOS alatti változat telepítése alapértelmezésben a megszokott: `d:/install` c: paranccsal történik. A telepítő program futása közben változatlanul felkínálja a választást az angol és a magyar nyelvű kezelőfelület között, ami később, az adatbázis használata közben az *Opciók/Nyelvváltás* menüpontból bármikor módosítható, valamint felajánlja az MNB kódkészlet billentyűzetre, monitorra, ill. nyomtatóra telepítésének lehetőségét. A program indítása: `c:/nektar`.

A Windows alatti változat telepítése a `setup.exe` paranccsal történik. A telepítő ablak megjelenésekor alaphelyzetben a program telepítésére a `c:/mnb_win.prg` könyvtárat ajánlja fel, ez igény szerint módosítható. A telepítő gombbal való jóváhagyást követően megkezdődik a fájlok másolása, majd a program nyelvének (angol/magyar) kezdő beállítására nyílik lehetőség. Sikeres telepítés után az MNBK és MNBP adatbázisokat az Országos Széchényi Könyvtár programcsoportból lehet indítani.

2. Karakterkészlet

Az adatbázisok a magyar Windows Times New Roman CE karakterkészletét használják. Az az ékezetes karakter, amely ebből hiányzik, alaphelyzetre konvertálva látszik. Ahhoz, hogy minden ékezetes betű megjelenjen, ki kell lépni a prog-

1 Jelen cikk az adatbázisok használatát elsősorban az új típusú Windows alatti kezelőfelület szempontjából tárgyalja, a DOS-os verzióról lásd:

CD-ROM-on a magyar sajtóbibliográfia / Nagy Anikó

In.: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. – ISSN 1216-6804. – 1997. ápr., 26–35. p.

Az MNB SB új kiadványa: „Magyar Nemzeti Bibliográfia. Periodikumok” / M. Nyiri Gyöngyvér

In.: OSZK Híradó. – ISSN 0324-2064. – 40. évf. 1–2. sz. (1997), 5–8. p.

2 A rendszer mind a Windows 3.1 mind a Windows 95 alatti használatot támogatja.

ramból, és a CD-ROM-ról installálni kell a **Times MNB (True Type)** fontot a Windows fonttelepítője segítségével. Ez a font a CD-ROM **winsetup/full_set** nevű könyvtárban található.

Ezt követően a CD-ROM **winsetup/full_set** könyvtárból a **8522ansi.set** és **ansi2852.set** fájlokkal felül kell írni az abban a könyvtárban található fájlokat, ahová a program telepítésre került.

A CD-ROM **winsetup/full_set/ikb/eng**, ill. **winsetup/full_set/ikb/hun** könyvtárban levő ***.fmt** kiterjesztésű fájlokkal felül kell írni a programkönyvtár **ikb_97_2** alkönyvtára **eng** és **hun** alkönyvtáraiban található fájlait. Az ugyanilyen kiterjesztésű, **winsetup/full_set/mnb/eng**, ill. **winsetup/full_set/mnb/hun** könyvtárakban található fájlokkal pedig a programkönyvtár **mnb_97_2** alkönyvtára **eng** és **hun** alkönyvtáraiban található fájlait.

Végül újra kell indítani a programot.

Az eredeti állapot visszaállításához ugyanezeket a lépéseket kell elvégezni (a másodikra természetesen nincs szükség) a CD-ROM **winsetup/ce_set** könyvtárból kiindulva.

Az így kibővített karakterkészletben sem szerepel az E accent grave ékezzettel (alaphetű jelenik meg), valamint a görög betűk, amelyek feloldott formában találhatóak az indexekben és a tételekben.

3. Az adatbázisok tartalma és rekordjai

Az **MNBK/CD** tartalmazza a Magyarországon 1976–1997 szeptember között megjelent és az Országos Széchényi Könyvtárnak kötelezpéldányként beszoigálatott vagy más forrásból beérkező könyvek és monografikus sorozatok bibliográfiai adatait, a gyűjteményes kiadványok részdokumentumainak vagy azok szerzőinek adatait összesen 149 752 rekordban és 220 000 részdokumentum tételben.

Nem tartoznak a bibliográfia gyűjtőkörébe az alap- és középfokú tankönyvek, a felsőoktatási jegyzetek, a különlenyomatok (kivéve a sorozat keretében megjelenteket), a gyártmányismertető és katalógusok, a szabványok (kivéve a gyűjteményként megjelenteket), a szabadalmi dokumentumok, az efemer kiadványok.

Az **MNBP/CD** tartalmazza a Magyarországon 1986–1997. október között megjelent és kötelezpéldányként beszoigálatott periodikumok bibliográfiai adatait az **IKB – Magyar Periodika Adatbázis** (a későbbiekben alapadatbázis) alapján, amelynek gyűjtőköre nem terjed ki a konferenciák, rendezvények, kiállítások anyagaira és a sorozatokra. Ezen kiadványok adatai az **MNBK** adatbázisban találhatóak meg.

Tartalmi és terjedelmi okokból kizárásra kerültek az alapadatbázis gyűjtőköréből a következő kiadványtípusok is: nem szakosodott cím-, adat- és névtárak, intézményi beszámolók, jelentések, munkatervek, áruismertető, ár- és termékjegyzékek, kiadói katalógusok és tervek, könyvtárak gyarapodási jegyzékei, valamint szakirodalmi tájékoztatók, sajtószemlék, műsor- és programfüzetek (az országok és a nemzetközies kivételével), a felső-, közép- és alsó fokúiskolák híradói, humoros diáklapjai, helyi hirdetési és reklámlapok, nem számozott rejtvényűjságok, propagandakiadványok és az ún. aprónyomtatványok.

Az 1986-ban vagy azt követően indult periodikumok esetében az induló szám alapján történt a feldolgozás, a változó adatok regisztrálása pedig az évenkénti első szám alapján. Az 1986 előtti periodikumokra vonatkozóan az egyes rekordokban

megtalálhatók az indulás adatai, esetenként az előző cím, 1986-tól pedig a változó adatok az évenkénti első szám alapján.

Az adatbázisban három különféle rekordtípus létezik. A *kiadvány rekordok* az időszaki kiadványok bibliográfiai adatait, az ezekhez kapcsolódó besorolási, ill. egyéb kiegészítő adatokat, a *testületi rekordok* a kiadványok közreadó testületeinek jellemző adatait, a *szakcsoport rekordok* a tartalmi feltárást segítő szakcsoportokra vonatkozó adatokat tartalmazzák. Ez az 1997/2. számban összesen 13499 kiadvány rekordot, ezeken kívül 8752 testületi rekordot és 206 szakcsoport rekordot jelent. Ez utóbbiak és a kiadvány rekordok közötti kapcsolatot a rendszer biztosítja.

4. Műveletek

A két adatbázis használata csak annyiban tér el egymástól, amennyiben azt a nyilvántartott dokumentumok típusajáságai megkívták.

4.1. Keresés

A program indítását követően a keresés elvégzésére alkalmas munkaterület, keresőúrlap jelenik meg.

Keresés			
Művelet	(	Index	) Kérdés
		ISSN	
and		Cím, szavas	
and		Cím, teljes	
and		Közreadó	
and		Földrajzi név	
and		Kiadó	
and		Indulási év	
and		Megszűnési év	
and		Tárgyévi tételek	
and		Periodicitás	
↑ ↓			
Keres Bezár Mégsem Töröl Index Halmaz Betölt Element Súgó			

Az MNBP keresőúrlapja

A kurzor valamelyik keresősorra állítása után az **Index** gombra kattintva ki nyitható az aktuális index ablak, ahonnan keresőelemek választhatók ki és emelhetők be az úrlapba. Az úrlapon változtatható az indexek „sorrendje”, és a megadott tíz indexen kívül továbbiak is megnyithatók a bármelyik indexsorra kattintva legördülő ablakból.

Keresés

Művelet	Index	Kérdés
	ISBN/ISSN	
and	ISBN/ISSN	
	Nyelv	
and	Tárgykód	
	ETO	
and	Személynév	
	Testületi név	
and	Cím, szavas	
	Cím, teljes	
and	Kiadó	
	Földrajzi név	
and	Megjelenési év	
	Információs adat	
and	MNB szám	
	Kiadó	
and	Földrajzi név	

Az MNBK indexei

Keresés

Művelet	Index	Kérdés
	ISSN	
and	ISSN	
	Cím, szavas	
and	Cím, teljes	
	Közreadó	
and	Földrajzi név	
	Kiadó	
and	Indulási év	
	Megszűnési év	
and	Tárgyévi tételek	
	Periodicitás	
and	ETO	
	Személynév	
and	MFN	
	Testületi név rekord	
and	Szakkcsoport rekord	
and	Tárgyszó rekord	

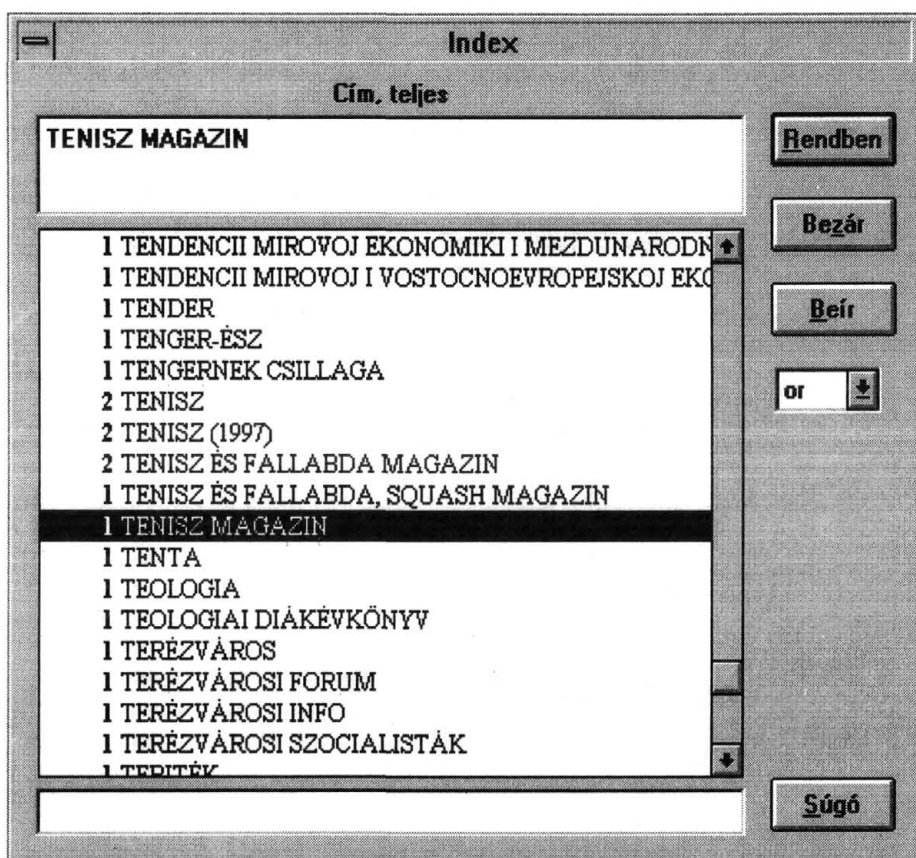
Az MNBP indexei

A mutatótételek képzése és rendezése az előző kiadásokhoz képest nem változott. Az MNBP-ben a **Földrajzi név** index azonban tartalmilag bővült (még az 1997/1. számtól) a megyék 1997-ben érvényes neveivel, amelyeknek bármelyikét kijelölve az adott megye területén megjelent/megjelenő valamennyi időszaki kiadvány tétele megkapható találati halmazként. Szintén az előző számtól bővült az indexek sora ugyanennél az adatbázisnál a **Tárgyévi tételekkel**, az innen vá-

lasztott keresőelemek segítségével egy megadott évben megjelent kiadványok tartalmi halmaza képezhető.

A feltárolt index ablakból több keresőelem is kiválasztható a **Beír** gombbal (ilyenkor a keresőelemek között a párbeszédpanelen beállított logikai kapcsolat fog megjelenni a keresőkérdésben), végül az utolsó kiválasztást a **Rendben** gombbal kell jóváhagyni.

Az index szűkítésére a **Minta megadás ablak** (lent) szolgál. Az új, csonkolást vagy maszkolást tartalmazó mintát itt kell megadni, majd ENTER-t ütve, az index listában csak a megadottnak megfelelő kulcsok fognak szerepelni.

Az MNP egyik index ablaka

Az index ablakok használata nélkül billentyűzetről is be lehet írni a keresőkérdést a keresősorba vagy a parancsmódú keresőablakban az index azonosítója³ és az azt követő egyenlőségjel után zárójelben adható meg a keresőelem, ill. a keresőelemek és a megfelelő operátor. Ha a keresőkérdést a keresőelemek in-

³ Ezeket a keresőúrlapról is elérhető Súgó felsorolja.

dexből való beemelésével szerkesztjük, a keresőúrlap alján a keresőablakban automatikusan megjelenik a keresőkérdés parancsmódú változata is.

A keresőkérdés megfogalmazásakor a csonkolás (*) és/vagy maszkolás (?,!) alkalmazható. A keresőelemekkel (származhatnak azonos, valamint különböző indexekből) összetett keresés a logikai és szótávolsági operátorok segítségével végezhető. A különböző indexekből beemelt kifejezéseket összekapcsoló operátorokat a keresőúrlap bal szélén, az azonos indexből beemeltek összekapcsolókat, mint említettem, az index ablakban lehet beállítani. A keresőkérdés zárójelei a keresőúrlapon szintén megadhatók.

Az MNBP-t használva a kiadvány rekordokból származó index kifejezéseket a testületi és szakcsoport rekordokból származókkal összekapcsolva összetett keresést – az adatbázis szerkezetéből adódóan – változatlanul nem lehet szerkeszteni.

A keresőkérdések elmenthetők az **Elment** gombbal, és a későbbiekben felidézhetők a **Betölt** gombbal.

A keresés indítása után látható a keresés eredménye, amely megőrződik az adatbázisból való következő kilépésig, így bármikor lehetőség van a találati halmaz további szűkítésére.

Találatok

Állapot: Van találat

Eredmény számokban:

Talált rekordok száma:	4
Találatok száma:	8
Teljes idő:	0.770 sec

CIM="TENISZ"	2 rekord,	0.330 sec
OR CIM="TENISZ (199	2 rekord,	0.0 sec
OR CIM="TENISZ ÉS F	3 rekord,	0.50 sec
OR CIM="TENISZ ÉS F	3 rekord,	0.50 sec
OR CIM="TENISZ MAGA	4 rekord,	0.110 sec

Rendben

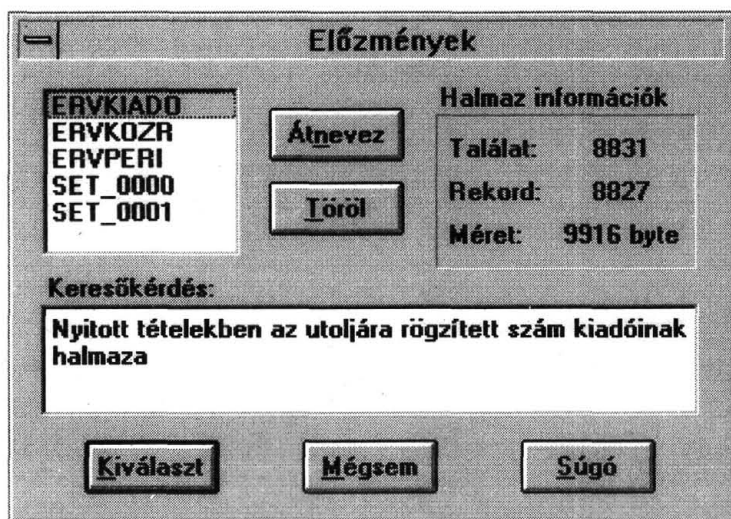
Mégsem

Az MNBP Találatok ablaka

A keresőkérdéshez hasonlóan a találati halmaz is elmenthető. Az előző találati halmazokat a program tárolja és sorszámozza. A keresőúrlap **Halmazok** gombjára kattintás nyomán (vagy *Fájl/Előzmények*) megjelenő dialógus ablakban láthatók a halmazok nevei, a keresőkérdések, amelyekkel a halmazok létrejttek, a találatok száma összesen, illetve rekordok szerint. A listából kiválasztott talá-

lati halmaz átnevezhető, ezzel elmenthető, mert az átnevezett halmaz kilépéskor is megőrződik.

A találati halmazokon további műveletek végezhetőek, ha azokat a parancsmódú keresés ablakba behívjuk.

Az MNBP Előzmények dialógus ablaka

A CD installálásakor az MNBP a felhasználók számára a DOS verzióhoz hasonlóan három elmentett találati halmazt (ERVKIADO, ERVKOZR, ERVPERI) is szolgáltat. Ha ezeket a rögzített találati halmazokat és a vonatkozó (Kiadó, Közreadó, Periodicitás) indexből választott keresőelemet (S) operátorral összekapcsoljuk, akkor a kapott találati halmazban csak azoknak az élő kiadványoknak a tételei jelennek meg, amelyekben az adott keresőelem érvényes adat.

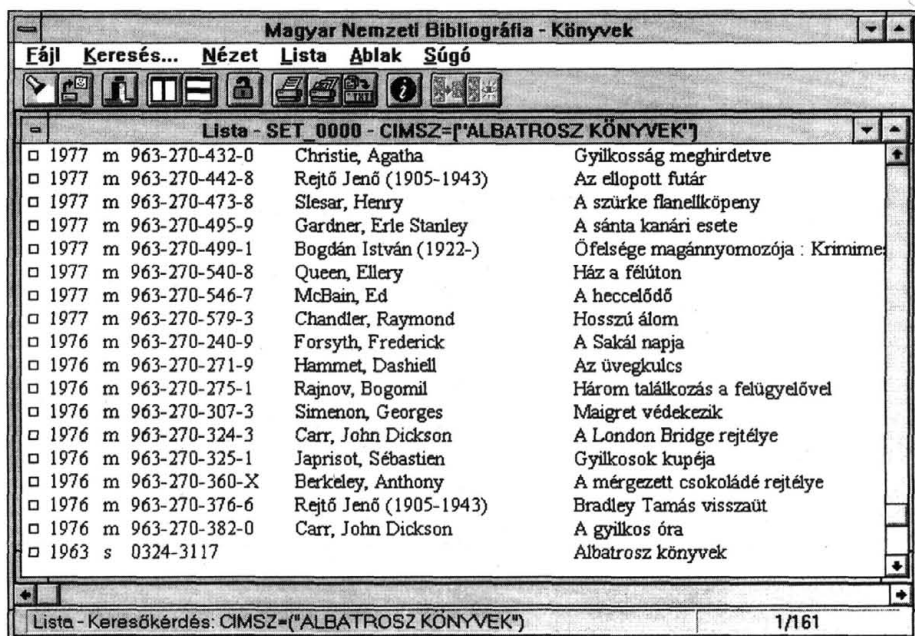
4.2. Megjelenítés

A találati halmazban szereplő rekordokat a rendszer először a **Lista** ablakban jeleníti meg. Az adatbázisokban jelenleg egy-egy lista formátumot definiáltunk. Ez a formátum az **MNBK**-ban tartalmazza a megjelenési évet, a leírás bibliográfiai szintjére utaló kódot (s: sorozatok összefoglaló szintű nyitott vagy zárt leírása; m: egykötetes könyvek monografikus szintű leírása, ill. többkötetes könyvek összefoglaló szintű – nyitott vagy zárt – többlépcsős leírásának közös adatait tartalmazó ún. közös lépcsője; d: többkötetes könyvek összefoglaló szintű – nyitott vagy zárt – többlépcsős leírásának kötet adatait tartalmazó ún. kötetlépcsője), a kiadványazonosítót, a szerzőt, a főcím és a hozzá tartozó alcím egészét, ill. meghatározott karakterpozícióig terjedő részét.

Az MNBP lista formátuma a rekordok típusától függően a következő adattartalommal szolgál: *kiadvány rekord* esetén az ISSN szám, valamint a kiadvány be-

sorolási címe, ennek hiányában főcíme; *testületi rekord* esetén a testület egységsített neve; *szakcsoport rekord* esetén a szakcsoport, valamint a szakcsoport neve.

A rekordokat a sor elején lévő kis kockára kattintva lehet kiválasztani. (Kiválasztás nélkül a rekordok nem jeleníthetők meg az eszközsáv segítségével, mert ilyenkor a megfelelő ikon⁴ inaktív, a menüsorból választva, *Lista/Rekordok megnézése* menüpontot a lista minden rekordja megnézhető kijelölés nélkül is.) A kijelölt rekordokra a lista tovább szűkíthető az eszközsávból, ugyanez az eredmény érhető el a *Lista/Kijelölések/Új lista* menüpontot választva.

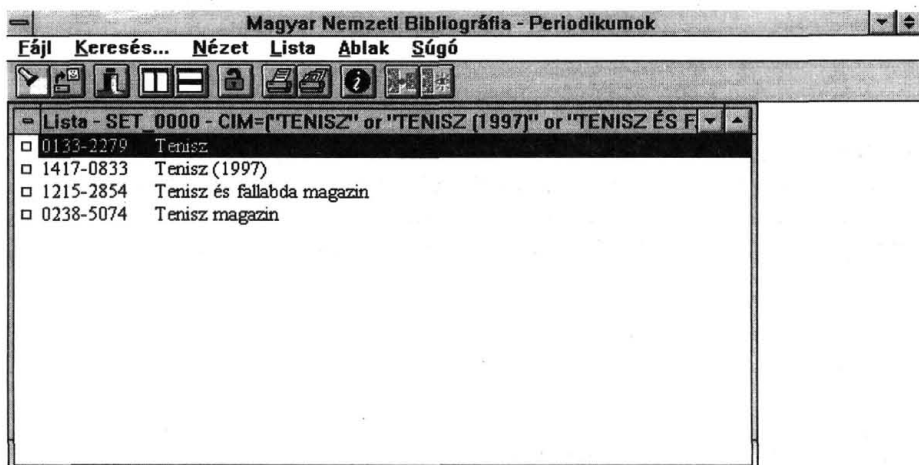

Az MNBK Lista ablaka

A kijelölt rekordok az eszközsáv jobb szélső ikonjával jeleníthetők meg. Kijelölés nélkül a kívánt sorra kétszer rákattintva megtekinthető a rekord.

A kijelölt rekordok különféle elrendezésben (mozaik, lépcsőzetes) a **Rekord ablakokban** jelennek meg, amelyek a megadott formátum szerint mutatják a rekordok adatait.

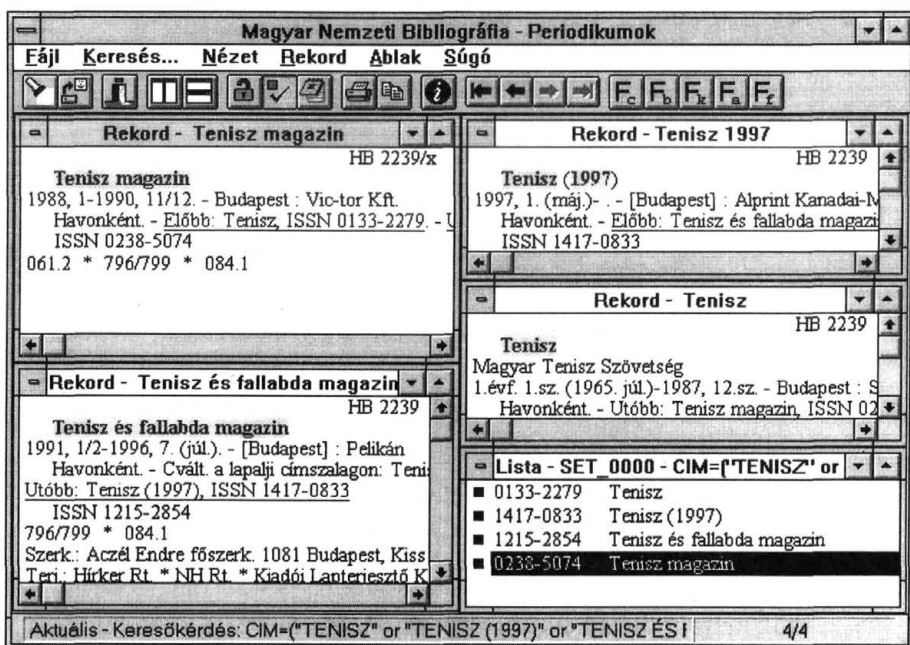
⁴ Az ikonok funkciója nem közvetlenül a piktogram alatt, hanem a munkaterület láblécének bal sarkában íródik ki.

Lista - Keresőkérdés: CIM=("TENISZ" or "TENISZ (1997)" or "TENISZ ÉS FALLA

1/4

Az MNBP Lista ablaka

Az MNBP megnyitott Rekord ablakainak és Lista ablakának mozaik elrendezése

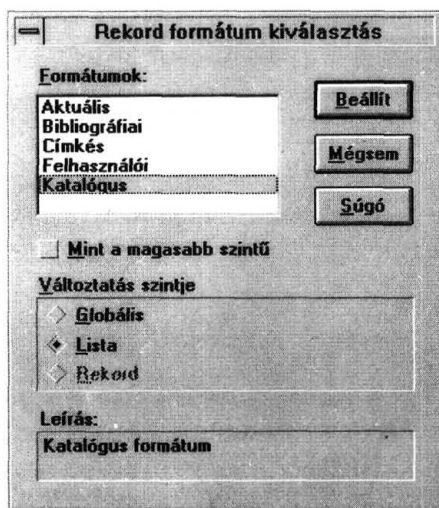
A megjelenítő formátumok adattartalmán a Windows alatti változatban sem változtattunk, csak a formátum neveket pontosítottuk.

A) Az MNBK rekord formátumai:

- **Bibliográfiai formátum** (DOS alatt *BIBL*): a kiadvány szabványos, teljes bibliográfiai leírása.
- **Címkés formátum** (DOS alatt *LABEL*, *MNBH*): a kiadványra legjellemzőbb adatok közlése azok megnevezésével.
- **HUNMARC formátum** (DOS alatt *HUNMARC*): a kiadvány bibliográfiai adatai HUNMARC tartalomjelölőkkel megjelenítve.
- **Felhasználói formátum** (DOS alatt a *CUSTOM formátum* alapján): a felhasználó által egy párbeszédpanel segítségével meghatározott címkés formátum.

B) Az MNBP rekord formátumai:

- **Bibliográfiai formátum** (DOS alatt *BIBL*) – a kiadvány szabványos bibliográfiai leírása az induló, ennek hiányában az elsőként beérkezett szám alapján (csak az 1986-ban vagy azt követően indult kiadványokról jeleníthető meg).
- **Katalógus formátum** (DOS alatt *KATAL*) – a kiadvány legjellemzőbb adatai az elsőként rögzített szám alapján katalóguscédula formában.
- **Címkés formátum** (DOS alatt *LABEL*) – a kiadvány legjellemzőbb adatai magyarázó címkével megjelenítve az utolsóként rögzített szám alapján.
- **Aktuális formátum** (DOS alatt *MNBP*) – a kiadvány legjellemzőbb adatai katalóguscédula formában az utolsóként rögzített szám alapján; a bibliográfiai, ill. besorolási adatok mellett információkat tartalmaz a szerkesztőségre/szerkesztőkre és a terjesztésre vonatkozóan, amennyiben a kiadvány ezeket az adatokat feltünteti.
- **Felhasználói formátum** (DOS alatt *CUSTOM*) – a rögzített adatokat valamennyi feldolgozott évi első szám alapján az adatbázis mezőszám-sorrendjében tartalmazza.

Az MNBP formátumválasztó párbeszédpanele

A keresőkérdés csak akkor szerepel kivilágítva a rekordban az **MNBP**-ben, ha az adatként fel van tüntetve az elsőként, ill. az utolsóként rögzített számban. (Kivéve a Felhasználói formátumot, amely minden rögzített adatot tartalmaz.)

A formátumok közötti váltás az eszközsor választógombjaival, ill. a *Nézet/Rekord formátum kiválasztás* párbeszédpanelén keresztül valósítható meg.

A változtatás az eszközsáv ikonjait használva csak az aktuális rekord ablakot érinti. A párbeszédpanel segítségével azonban a rekord formátumok megváltoztathatók **Globálisan** is, ilyenkor a változtatás minden lista minden rekord ablakát érinti. A változtatás vonatkozhat csak az aktuális listára (**Lista**) vagy csak az aktuális rekord ablakra (**Rekord**).

Az **MNBK**-nál a **Felhasználói formátumot** kiválasztás előtt maga a felhasználó kell, hogy meghatározza a *Nézet/Felhasználói rekord formátum* menüpontra megnyíló párbeszédpanelben.

Felhasználói formátum megadása

Nem megjelenítendő:

- Azonosító
- Terj. adatok
- Tárgykód
- Információs adat
- Nyelvi kód
- Terjedelem
- Számozás
- Sorozat
- Megj.
- Bibliogr.
- Példányszám
- Tárgyi mt.

Megjelenítendő:

- ETO jelzet
- Szerző
- Egys. cím
- Cím
- Kiadás
- Megjelenés
- Tartalom

Rendben Mégsem Súgó

Az MNBK párbeszédpanelre

Amíg a beállítások nem változnak, az **MNBK**-nál a rekord formátumok közül a **Felhasználói formátumot** kijelölve csak ezek az adatok fognak megjelenni a rekord ablakban, de ezek is csak akkor, ha a kiválasztott (címkézett) mezőnek van adattartalma.

Pl. a fentiek szerint kialakított *Felhasználói formátumra*:

Cím: Mátrai tanulmányok 1993 : Mátra Múzeum tanulmánykötete
Megjelenés: Gyöngyös : Mátra Múz., 1993
ETO jelzet: 908.439(234.373.3)
Tartalom: Gál Edit, B.: Az Orczy-család társadalmi és gazdasági fel-
emelkedése a 18. században és a 19. század első felében
// p. 9-26.

Fülöp Lajos (1932–): Gyöngyös és környékének nyelvjárási sajátosságai // p. 27–54.

Horváth László: Kivándorlás az Egyesült Államokba Bonyból 1914-ig // p. 55–88.

Kárpáti László: A gyöngyösi „arnótok” művészeti öröksége // p. 89–118.

Molnár József: A II. világháború gyöngyösi áldozatai // p. 119–141.

Pálosné Nagy Rózsa: A népi vadfogás néhány változata Heves megye déli részén // p. 143–152.

Pető Ernő: A gyöngyösi sajtó 1945–46 // p. 153–165.

4.3. Rekordkapcsolatok

Az MNBK-ban a többkötetes könyvek közös adatai és az egyes kötetekre vonatkozó kötetadatok külön-külön rekordokban szerepelnek. Egy rekord ablakot megnyitva (legyen az akár a közös adatokat, akár a kötetadatokat tartalmazó rekord), a K-val jelölt ikonra kattintva leválogatható az összekapcsolódó rekordok találati halmaza. A kapcsolat a rekordokban rögzített össz ISBN-en keresztül valósul meg.

Ugyanígy külön-külön rekordok tartalmazzák az egyes sorozatok adatait és a sorozatba tartozó kötetekéit. Itt a kapcsolat a sorozati ISSN-en keresztül valósul meg, amennyiben egy rekord ablakot megnyitva (legyen az akár a sorozatra, akár a sorozat egy kötetére vonatkozó rekord) az S-sel jelölt ikonra kattintunk.

A rekordkapcsolatok az MNBP-ben nem ikonok segítségével jeleníthetők meg, hanem a különböző rekord formátumokban az aláhúzott, kézzel kiemelt szövegre kattintva. (A Felhasználói formátumban nincs kiemelés.)

A kiadvány rekordok esetében a rekordot az egyik mező (040) tartalma azonosítja, az előbbi és utóbbi cím rögzítésekor hivatkozási pontként ezt az adatot is felvesszük egy-egy almezőbe az alapadatbázisban, így lehetővé válik a kapcsolatteremtés a címváltozott periodikumok között az MNBP-ben is.

Nemcsak a kiadvány rekordok között teremthetünk kapcsolatot. Egy *testületi rekordban* az aláhúzott, kézzel kiemelt egységesített testületi névre kattintva találati halmazként azokat a kiadvány rekordokat kapjuk, amelyekben az adott testület közreadóként szerepel. Egy *szakcsoport rekordban* pedig a szakcsoportra kattintva juthatunk el mindazokhoz a kiadvány rekordokhoz, amelyekben az adott szakcsoport szerepel.

4.4. Nyomtatás

A rekordok megtekintése után a találati halmazba tartozó rekordok kinyomtathatók. Nyitott lista ablak esetén az adott lista ablak tartalma Lista formátumban, ill. a lista ablakban szereplő rekordok adatai a lista rekordjaira érvényes formátumban – beállítható a fent ismertetett módon -, nyitott rekord ablak esetén az adott rekord ablak tartalma a rá aktuálisan érvényes formátumban nyomtatható.

A nyomtatandó oldalak formátuma a *Fájl/Oldalbeállítás* menüpont segítségével alakítható ki.

Oldalbeállítás						
Dátum	Idő	Kérdés	Halmaz	Sorszám	Összgs tétel	Oldal
A válogatás címe:	Abony kiadványai					Rendben
Rekord fejléc:	\n\n#c					Mégsem
Fejléc:	#m db tétel					
Lábléc:	#p					
Laptörés:	☐ Minden rekord új oldalra ☒ Nincs laptörés rekordon belül ☐ Folyamatos nyomtatás		Margó:	Bal: 10 mm Jobb: ____ mm Felül: 12 mm Alul: 0 mm		
Kezdő oldalszám:	1	☒ Beállítások megőrzése				Súgó

Az Oldalbeállítás párbeszédpanel

Itt adható meg a válogatás címe, fej- és lábléc szövege, a laptördelés, a margók beállítása. A párbeszédpanel felkínálja a dátum, az idő, a keresőkérdés, a találati halmaz név, a sorszám, az összrekordszám, és az oldalszám beszúrásának lehetőségét is.

A nyomtatás előtt a *Fájl/Nyomtatóbeállítás* menüpontban meghatározható a nyomtató típusa és beállításai.

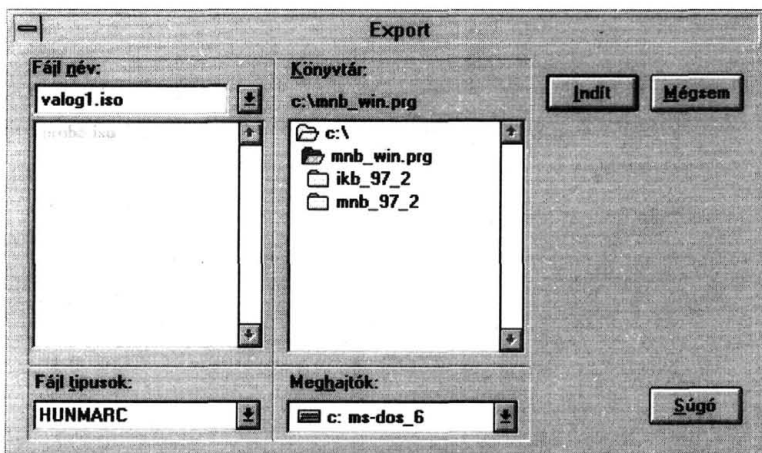
4.5. Rekordok exportja

Csak az MNBK-ban létező funkció, amely lehetővé teszi a lista ablakban felsorolt rekordok adatainak exportálását HUNMARC formátumban. A kimeneti fájl neve és a kimentés helye párbeszédpanelen keresztül adható meg.

4.6. Egyéb „komfort-funkciók”

Az adott lista-, illetve rekord ablak lezárására, rögzítésére szolgál *Lista/Megtart* ill. *Rekord/Megtart* menüpont. A lezárást az ikonok között lakat jelzi. Amennyiben egy ablakot lezártunk, újabb keresésnél, illetve rekord megnézésekor új ablak nyílik, különben nem nyílik új ablak, hanem a már meglévőnek a tartalma változik. Ezzel a funkcióval megvalósítható, hogy egy rekord egyszerre két formátumban is látható legyen.

Az **információs ablak** a lista ablakban megjelenő találati halmazról ad felvilágosítást. Megadja a halmaz nevét, méretét, valamint a keresőkérdést, amelynek eredményeként a halmaz létrejött. Mutatja még, hogy a keresőablakban meg-

Az Export párbeszédpanel

adott keresőkérdésre összesen hány találatot adott, és ezek hány rekordban fordulnak elő.

A *Rekord/Másolás vágólapra* menüpont lehetővé teszi a kapcsolatot más Windows alkalmazásokkal. A rekord ablak tartalmát az aktuális formátumban a vágólapra másolja, ahonnan egy másik alkalmazásba beilleszthető a szöveg.

A *Rekord/Kicsinyít -, Távolít +, ill. Normál méret** menüpontokkal az aktuális ablakban megjelenő szöveg karaktermérete állítható, ez speciális karakterek esetén hasznos lehet.

A *Nézet/Nyelv/English* menüpont átváltja a program nyelvét angolra és az indexeket ékezet nélküli keresésre, *Nézet/Nyelv/Magyar* pedig magyarra és az indexeket ékezetes keresésre.

5. Az MNB/CD fejlesztési tervei

Az MNB Szerkesztőségek elképzelése szerint a bibliográfiai adatbázisok a továbbiakban is közös korongon, évenként kétszer fognak megjelenni egyelőre mindkét operációs rendszer alatt futtathatóan.

Az 1998/2. számtól a CD-re kerül az MNB Sajtórepertórium Szerkesztőségében épített IKER Adatbázis alapján kialakított MNBR⁵ Adatbázis. Az IKB – Magyar Periodika Adatbázishoz hasonlóan MicroISIS-en alapuló IKER Adatbázis 1996-ban jött létre. Előzményei az IKRF forrásadatbázis, amelybe 1989 óta rögzítik a feldolgozott kiadványok lényeges adatait és a reklamációkat, valamint az MNB IKR⁶ füzetek mutatói, ill. az 1992-től szintén számítógépen rögzített törzsanyag. Az IKER Adatbázis, megközelítőleg 1700 kiadvány több mint 60.000 részdokumentumának bibliográfiai leírását tartalmazza. A feldolgozott cikkek visszakereshetők a címek (a feldolgozott kiadványok teljes címe és rövidített címváltozat, ill. a cikksorozatok címei és az anonim cikkek címei), a személynevek (szerzők

⁵ *Az MNBR a kialakítás alatt lévő adatbázis ideiglenes, ún. „munkaelnevezése”.*

⁶ *Magyar Nemzeti Bibliográfia. Időszaki kiadványok repertórium, ISSN 0133-6894.*

Magyar Nemzeti Bibliográfia - Periodikumok

Fájl Keresés... Nézet Rekord Ablak Súgó

Rekord - CD guru
HBQ 8881

CD guru
[19]95, 1- . - Bp. [Budapest] : Új Guru Kft.
Kéthavonként.
ISSN 1218-9502
681.3/5
Szerk.: Berényi Zoltán főszerk. 1085 Budapest, Somogyi B. u. 16. Tel.: 137-0007 * Kiadói levélcím:
1399 Budapest, Pf. 701/765. E-mail: guru@mail.datanet.hu
Terj.: Hírker Rt. * NH Rt.
Az utoljára regisztrált szám/kötet: [19]97, 1.

Rekord - < CD guru >

CD guru : a PC guru multimédiás kísérleti különszáma : PC-s játék demók, shareware szoftverek, képek, zenék, egyébek / főszerk. Berényi Zoltán. - [19]95, 1- . - [Budapest] : [Guru], [19]95- . - III. ; 30 cm + CD-ROM mell.
Negyedévenként. - Az induló számban téves ISSN. - Az újság a Guru Kiadó IBM PC alapú DTP rendszerén készült. - Mottó: A Guru itt is legyen veletek! - Főlapja: PC guru, ISSN 1217-6389.
ISSN 1218-9502 = CD guru.
681.3/5

Találati halmaz kijelölése és megnyitása 1/1

A CD guru rekordja Aktuális és Bibliográfiai formátumokban egy képernyőn megjelenítve

és közreműködők, a fordítók kivételével), tárgyszavak, kulcsszavak, ETO jelzetek, testületi nevek, földrajzi nevek, a forrásdokumentum ISSN-száma, megjelenésének éve, a részdokumentum leírását tartalmazó IKR füzet adatai (év, füzetszám) alapján. Az IKER Adatbázisban a találatok megjelenítésére több formátum is szolgál. Az alapformátumban a bibliográfiai leírást követik a mutató adatai: a szerzőségi közlések, maga a tárgyszólánc, végül a cikkben fellelhető életrajzi adatokra való utalás. Ezeket az adatokat és visszakeresési lehetőségeket kívánják szolgáltatni az új, CD-re adaptált adatbázisban is.

M. Nyiri Gyöngyvér